

Vaxholm stad

Kansliet@vaxholm.se

Tillsyn över Vaxholms stads skyldighet att ordna allmänna dagvattentjänster i Buskuddsområdet på Resarö.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att avsluta ärendet utan att vidta ytterligare åtgärder.

Beskrivning av ärendet

Den 31 december 2019 inkom till Länsstyrelsen en begäran om tillsyn över Vaxholms stads skyldighet att ordna allmänna dagvattentjänster i Buskuddsområdet på Resarö. Anmälaren uppgav att fastigheten Vaxholm Överby 29:18 får in stora mängder vatten från de högre belägna fastigheterna som byggts enligt senaste detaljplanen i området från början av 2000-talet.

Anmälaren uppger även i sin skrivelse att det dike som enligt detaljplanen ska avleda vatten från området inte fungerar som det ska och att vatten från den intilliggande vägen leds in på granntomterna Överby 29:16 och Överby 29:17.

Den 22 april 2020 skickade Länsstyrelsen en begäran om redogörelse över vilket ansvar Vaxholms stad (kommunen) anser sig ha för området enligt 6 § i vattentjänstlagen, samt en motivering till detta.

Den 14 september 2020 inkom kommunens redogörelse. I redogörelsen framkommer att kommunen varit på plats i området i juni 2020 och då gjort följande noteringar:

- Den aktuella fastigheten är belägen i ett instängt område där vatten naturligt samlas vid regn. Platsen kan innan en eventuell utdikning ha utgjorts av en liten tjärn eller mosse i kombination med ett våtmarksområde.
- Området avvattnas österut via trummor och diken över fastigheterna Överby 29:12–29:15 och vidare ut i Trälhavet. Det dike som enligt detaljplanen ska finnas på fastigheterna är kulverterat och utgörs av en 110 m lång kulvert. Det finns flera tekniska problem med denna kulvert.

- Det finns inget som tyder på att omkringliggande fastigheter skulle ha höjt sina marknivåer och det finns inte heller något som tyder på att det finns nya byggnader eller hårdgjorda ytor i området av den omfattning att det skulle kunna leda till de aktuella dagvattenproblemen. I förhållande till avrinningsområdets samlade yta utgör vägar och takytor endast en liten del och är därmed en relativt osannolik orsak till dagvattenproblemen.
- Ansvaret för avvattning av väg och allmän platsmark ligger på områdets vägförening och samfällighetsförening.

Den 12 januari 2021 skickade Länsstyrelsen ett meddelande om möjlighet till yttrande till områdets vägförening och samfällighetsförening.

Den 5 februari 2021 inkom vägföreningens yttrande. Vägföreningen delar anmälarens beskrivning av situationen, dock med den stora avvikelserna att de ser det hela som en markavvattningsfråga där föreningen inte har något ansvar. De anser att den mängd dagvatten som kan bli aktuell på vägarna i området mer än väl dräneras genom befintliga vägdiken. Vägföreningen delar inte kommunens bild av påverkan från det nya bostadsområdet. Deras uppfattning är att vattenmängderna ökat efter den senaste utbyggnaden. Vägföreningen delar dock kommunens slutsats att det är dagvattenkulverten som är det stora problemet i området och att ansvaret för denna ligger på fastighetsägarna.

Den 14 mars 2021 inkom samfällighetens yttrande där föreningen meddelar att det vid någon tidpunkt före 2011 skett en kulvertering av det dike som ska avvatta det allmänna området som sköts av föreningen. Föreningen har inte ansvar för denna kulvert och kan inte göra några åtgärder på privat mark.

Den 8 april 2021 meddelade fastighetsägarna till fastigheterna Överby 29:17 och Överby 29:16 via juristbyrån DER Juridik att de skickat in en stämningsansökan mot Resarö vägförening för att olovligen leda vägdagvatten in på Överby 29:17 och på så sätt orsaka översvämning av båda fastigheterna.

I de skrivelser och redogörelser som inkommit till Länsstyrelsen finns ingen information om att någon risk för miljö eller hälsa förekommer, eller att skada ska ha uppstått på bostadshus. Länsstyrelsen kontaktade därför fastighetsägarna den 10 februari 2022 för att fastställa om det finns några skador på bostadshus. Den 11 februari 2022 svarade fastighetsägarna till Överby 29:16 och 29:17 via sin jurist att det inte finns några skador på inomhusmiljö. Det är endast omfattande skador på marken som översvämningarna orsakat. Den 28 februari 2022

svarade fastighetsägarna till fastighet Överby 29:18 att de inte hade något mer att tillföra ärendet.

Figur 1: Översvämning av fastighet Överby 29:17

Figur 2: Översvämning på fastighet Överby 29:16

Den 25 februari inkom till Länsstyrelsen information från ytterligare en fastighetsägare i området. Informationen gällde översvämning av vägkorsning samt infartsväg. Fastighetsägaren ville med informationen påvisa att kommunens påstående att enbart ett fåtal fastigheter har problem med dagvattenflöden är felaktig.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsens bedömning

För att det ska anses vara kommunens skyldighet att tillhandahålla dagvattentjänster enligt vattentjänstlagen så ska det finnas risk för människor hälsa eller miljön. I de fall där det finns risk för människor hälsa har det i rättspraxis för vattentjänstlagen handlat om risk för mögelskador i bostadshus på grund av återkommande översvämningar orsakat av bristande dagvattenhantering.

I Buskuddsområdet på Resarö framkommer av ärendet att det inte finns några skador eller mögel i bostadshusen på fastigheterna Överby 29:16, 29:17 eller 29:18 orsakat av dagvattnet som kan utgöra en risk för människors hälsa. De skador som har rapporterats av fastighetsägarna rör endast tomtmark eller vägar.

I de fall där kommunens skyldighet träder i kraft för att skydda miljön krävs det enligt förarbetena till vattentjänstlagen att den allmänna va-anläggningen väsentligt motverkar *påtagliga* olägenheter för miljön. Det dagvatten som uppstår i det aktuella området bedöms av Länsstyrelsen inte vara en påtaglig olägenhet för miljön.

Då Länsstyrelsen inte mottagit information om aktuellt område som påvisar att det finns en risk för hälsa eller miljö som motiverar att omhändertagandet av dagvatten behöver lösas i ett större sammanhang, gör Länsstyrelsen bedömningen att det inte finns grund för att förelägga om att kommunen ska inrätta ett verksamhetsområde enligt vattentjänstlagen. Ärendet avslutas således utan att Länsstyrelsen vidtar ytterligare åtgärder.

Rättsliga utgångspunkter

Av 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) framgår att om det med hänsyn till människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge det finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Av 51 § vattentjänstlagen framgår att Länsstyrelsen får förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten.

För att miljöskyddsrekvisitet ska anses vara uppfyllt krävs enligt förarbetena att det kan förväntas att den allmänna va-anläggningen förhindrar eller åtminstone väsentligt motverkar påtagliga olägenheter

för miljön (prop. 2005/06:78 s. 45). Av förarbetena till vattentjänstlagen kan inte, när det gäller skyddet för människors hälsa, utläsas några särskilda krav på olägenheternas omfattning eller till vilken grad va-anläggningen ska minska dessa.

Länsstyrelsens tillsyn

Med det övergripande tillsynsansvar som Länsstyrelsen har i fråga om såväl allmänna som enskilda lösningar på va-området, har Länsstyrelsen i uppgift att vaka över att de allmänna va-systemen byggs ut i den omfattning som utvecklingen påkallar (prop. 2005/06:78 s. 49). I en situation där kommunen ingenting gör, trots att förhållandena är sådana att en allmän va-anläggning behöver ordnas, finnas det en möjlighet för Länsstyrelsen att enligt 51 § vattentjänstlagen förelägga en kommun att fullgöra sina skyldigheter enligt 6 § vattentjänstlagen. Ett sådant föreläggande får förenas med vite. Länsstyrelsens tillsynsansvar enligt vattentjänstlagen grundas på den sakliga kompetens och överblick som Länsstyrelsens andra uppgifter ger. Som att utöva tillsyn enligt miljölagstiftningen och att svara för det allmännas uppsikt när det gäller hushållning med mark- och vattenområden i länet (prop. 2005/06:78 s. 49).

I Länsstyrelsens tillsynsärenden enligt denna lag är det endast kommun och länsstyrelse som är parter. Det beror på att Länsstyrelsens beslut enligt 52 § vattentjänstlagen endast får överklagas av kommunen. Berörda fastighetsägare får istället väcka talan direkt vid mark- och miljödomstol som prövar tvistemål enligt vattentjänstlagen (prop. 2005/06:78 s. 152).

I en tvistemålsprövning i domstol åligger bevisbördan berörda fastighetsägare och kommunen. Vid ett tillsynsärende enligt 51 § vattentjänstlagen vilar bevisbördan på Länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslutsunderlag är begränsad till den information som Länsstyrelsens andra uppgifter ger samt de uppgifter som inkommer i ärendet. Länsstyrelsen har ingen rättslig möjlighet att förelägga kommunen att inkomma med information i ett sådant tillsynsärende.

Bestämmelser som beslutet grundas på

6, 51–52 §§ lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

Information

Vid förändrade förutsättningar kan Länsstyrelsen göra en annan bedömning. Länsstyrelsen beslut hindrar inte heller kommunen att göra en annan bedömning i frågan.

Tvister gällande en fastighetsägares rättigheter och skyldigheter enligt vattentjänstlagen prövas genom stämningsansökan i domstol.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljöskyddschef Lena Pettersson med handläggare Lisa Magnusson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Katarina Svedelius medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

[redacted] [@outlook.com](mailto:[redacted]@outlook.com)

DER Juridik, karoline.bark@derjuridik.se

[redacted] [se](mailto:[redacted].se)

Resarö vägförening, info@resarovagforening.se

Överby samfällighetsförening, sekreterare@overbysamfallighet.se